

MELLÉKLET

KÖZLEMÉNYEK

Tudósítás az emléktábláról

Társaságunk vezetősége – kikérve a választmányi tagok véleményét – még áprilisban úgy határozott, hogy helyreállíttatja a már háromszor tönkretett emléktáblát. Mivel többszöri kísérletünk arra, hogy pénzügyi támogatást szerezzünk a helyreállításhoz, kudarcba fulladt, úgy döntöttünk, saját erőből (tagdíjak, Polanyiana előfizetési díjak, egyéni felajánlások) fogjuk fedezni a költségeket. A teljes összeg (anyag, munkadíj, felszerelés) 130 ezer forintot tett ki. A tábla rézből készült, s az előzőeknél jóval magasabbra került, abból a megfontolásból, hogy ezt a vandálok nem érhetik el, s így talán nem tudják tönkretenni. (Lásd alább a Magyar Köztársaság volt elnökének a Polányi Mihály Szabadelvű Filozófiai Társaság elnökéhez írt levelét az új emléktábla ügyében.) A tábla elhelyezése csendben, mindenféle feltűnés nélkül, a tagok távollétében történt, hogy ily módon is elkerüljük a reá irányuló figyelmet.

A MAGYAR
KÖZTÁRSASÁG
VOLT ELNÖKE

Gábor Éva úrnőnek,
a Polányi Mihály Szabadelvű Filozófiai Társaság
elnökének

BUDAPEST

Kedves Éva,

köszönöm a konferencián készült képeket, kedves emlékeim között fogom megőrizni, ugyanígy a konferencia emléklapját is. Tisztelem az előrelátásukat, hogy a Polányi emléktáblát ez alkalommal rézből készítették, jóllehet Polányi emlékezetéhez a márvány jobban illene. De létezik hazai realitás is. Olykor: sajnos.

Meleg barátsággal:

Göncz Árpád
Göncz Árpád

Budapest, 2001. július 25.

Vendégeink

Angliai testvérlapunk, az *Appraisal* felelős szerkesztője és kiadója, Richard T. Allen július végén Magyarországra látogatott. A főváros nevezetes helyein kívül ellátogatott Pécsre is, ahol Nagy Endre kollégánk látta vendégül. Debrecenben pedig Dr. Gaál Botond professzor, a Református Teológiai Akadémi rektora, valamint Kmeczkó Szilárd gondoskodtak a vendég gazdag programjáról. R.T.Allen látogatását természetesen felhasználtuk arra is, hogy megbeszéljük a *Polanyiana* és az *Appraisal* együttműködését. A Társaság vezetősége egy baráti vacsorán látta vendégül R.T. Allent.

A jubileumi Polányi konferencia keretében (amelyet a Friedrich Naumann Alapítvány szponzorált) vacsorára láttuk vendégül Phil Mullinst, amerikai testvérlapunk, a *Tradition and Discovery* felelős szerkesztőjét, valamint Stefania R. Jha harvardi professzort, ismert Polányi-kutatókat. A Polányi Társaság és a *Polanyiana* szerkesztőbizottsága sokat köszönhet mindkettőjüknek a nekünk nyújtott folyamatos eszmei támogatásért.

Beszámoló a jubileumi Polányi konferenciáról és az egyéb ünnepi programokról

Társaságunknak jelenleg 54 tagja van, a konferencián megjelentek száma meghaladta a 90 főt. Nyilvánvaló, hogy az érdeklődők viszonylag nagy száma elsősorban annak tudható be, hogy a több mint egy évtizedet felölelő tudományos kutatói, publikációs, pedagógiai és közéleti tevékenységünk kedvező visszhangra talált.

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Központi Könyvtára, akárcsak 10 évvel ezelőtt, most is készségesen bocsátotta rendelkezésünkre auláját. A könyvtár részéről Biacs Péterné időt és energiát nem sajnálva állt mindenben rendelkezésünkre: Könyvtárközi kölcsönzés keretében gondoskodott a kiállításra szánt Polányi művek ide-oda szállításáról. Kovács Gergely IV. éves építész hallgató személyében sikerült olyan valakit találnunk, aki jó ízléssel s nagy kedvvel tervezte meg és vitelezte ki a Polányi életmű-kiállítást. A kiállítás majd három héten át volt nyitva, ami lehetővé tette, hogy olyanok is felfigyeljenek Polányi Mihály teljesítményére, akik eddig jóformán nem is hallottak róla.

Külföldi vendégeink (és persze jónéhány magyar vendég) számára maradandó élményt jelentett a látogatás a "Mintá"-ban, Polányi Mihály egykori alma materében. Az iskola igazgatóhelyettese, Vörös László; történelemtanára, ifjabb Bertényi Iván; valamint a konferencián szerepelt négy eminens diák: Bendik

Tamás, Böddi Zsófia, Darvas Petra és Roknich Adorján mindent megtettek annak érdekében, hogy felidézzék azt a légkört, ami annak idején a gimnazista Polányi Mihályt körülvette.

A konferencián résztvevők az idős Polányi Mihály portréjának színes levelezőlap változatát kapták ajándékba, amit a BME Filozófia és Tudománytörténet Tanszék oktatója, Zentai István tervezett és kivitelezett.

A Polányi Mihály Szabadelvű Filozófiai Társaság vezetősége és választmánya ezúton is köszöni a konferencia előadóinak, a szervezésben és a lebonyolításban közreműködő kollégáknak a közreműködését.

Külön köszönettel tartozunk a rendezvényeinket szponzoráló Soros Alapítványnak, a Friedrich Naumann Stiftungnak, a BME Filozófia és Tudománytörténet Tanszék keretében folyó Polányi életmű kutatások pályázatát támogató OTKA-nak, valamint a MTA II. Osztályának. Az ő anyagi támogatásuk nélkül képtelenek lettünk volna jubileumi terveinket megvalósítani.

A jubileumi konferencia eredményei jelentős mértékben meghatározzák a PMSZFT további terveit, amelyek felölelik mind a kutató, mind az oktató, mind pedig a publikációs munkát.

Pályázatainkról

A PMSZFT 2000-ben és 2001-ben több intézményhez nyújtott be pályázatot, váltakozó sikerrel:

A Nemzeti Kulturális Alapprogram Folyóiratkiadási Kollégiumától 650 ezer forintot kértünk, amelyet teljes egészében a jubileumi ünnepek megrendezésére és a tervezett kiadványok, mindenekelőtt a *Polanyiana* ünnepi számának megjelentetésére kívántuk fordítani. A pályázatot minden indoklás nélkül elutasították, ahogyan már az előző évit is. **Az Országgyűlés Társadalmi Szervezetek Bizottsága**, amelyhez a civil szervezetek fordulhatnak működési költségeik fedezésének támogatásért, a 2001. évre kért 260 ezer forint összegű kérelmünket elutasította – ugyancsak minden indoklás nélkül. A **Soros Alapítvány** a Polányi konferencia rendezvényeit, valamint ünnepi kiadványainkat 250 ezer forinttal támogatta.

A **Friedrich Naumann Stiftung** 3000 DM-t, azaz 400 ezer forintot ítelt oda ugyancsak a jubileumi rendezvények és publikációk céljára. A **MTA II. Osztálya** 25 ezer forinttal támogatta a fenti célokat.

A Társaság kutatómunkája

Az alábbiakban olyan kutatási eredményekről adunk számot, amelyek a BME Filozófia és Tudománytörténet Tanszék pályázata keretében folytak, illetve jelenleg is folynak. A kutatásokban a PMSZFT tagjai egyénileg vettek, illetve vesznek részt. 2001-ben zárult le az AKP (Akadémiai Kutatási Pályázat) keretében folytatott Polányi életmű-kutatás, amelyben a Társaság több tagja vett részt. A bruttó 3 milliót, nettó ennek az összegnek a felét kitevő munka keretében megkezdődött a különböző Polányi-hagyatékok mikrofilmes, számítógépes feldolgozása, ami a további pályázatok függvényében folytatható. Ez év decemberében fejezzük be azt az OTKA által támogatott 3 éves kutatómunkát, amelynek középpontjában ugyancsak Polányi Mihály életműve áll. A nevezett Tanszék az OTKA-tól bruttó 1450 ezer forintot kapott a természet- és társadalomtudós Polányi Mihály tudományos munkásságának a kutatására és publikálására. A támogatott kutatások legfőbb eredménye – mint említettük – a különböző hagyatékok elsődleges feldolgozása, s további várható eredmény lehet majd (2002-ben) a tervezett Polányi Mihály CD-ROM elkészítése.

Egyebek

SZJA 1 %-os felajánlása

Az APEH 2001. augusztus 26-i levelében arról értesítette a PMSZFT-t, hogy a 2000. évi jövedelemadó 1 %-nak felajánlásából 29.000.-Ft-t utalnak majd folyószámlánkra.

Ezúton is köszönjük az így kapott támogatást. A későbbiekben majd beszámolunk arról, hogy mire költöttük ezt az összeget.

Továbbra is várjuk felajánlásaikat a PMSzFT 11742001-20006022 számlájára.

Tagdíj

A vezetőség arra kéri a Társaság azon tagjait, akik még nem tettek eleget 2001. évi tagdíjfizetési kötelezettségüknek, hogy pótolják ezt. A tagdíj változatlanul évi 600.-Ft (diákoknak, nyugdíjasoknak évi 300.-Ft). A felülfizetéseket köszönettel vesszük. Kívánságra csekket küldünk.

A Polanyiana új ára

A POLANYIANA jelen kétnyelvű dupla számának (2001/1-2) árát – a nyomdai és a postaköltségek emelkedése miatt – kénytelenek vagyunk kis mértékben emelni. A dupla szám ára: 420.-Ft+postaköltség.

Terveink, teendőink (2001/2002)

A konferencia és a kiállítás megrendezése hosszú hetekre lekötötte a vezetőség minden idejét és energiáját, ezért egy sor feladatot kénytelenek voltunk félretenni. Most azonban már haladéktalanul folytatnunk kell őket.

A/ Ezek között első helyen szerepel a Társaság honlapjának az elkészítése. (A honlapot Zentai István, a BME Filozófia és Tudománytörténet Tanszék munkatársa készíti el). A honlap nem teljesen önálló, szorosan kapcsolódik a BME Filozófia és Tudománytörténet Tanszék honlapjához.

Jónéhányan még mindig nem küldték el címünkre a honlaphoz szükséges dokumentumokat. (Rövid életrajz, szakmai/tudományos tevékenység, fontosabb publikációk, hazai és nemzetközi szervezetek tagsága, stb.) Amennyiben a szükséges adatokat legkésőbb november 1-ig nem kapjuk kézhez, csak a következő (bővítési) szakaszban tudjuk pótolni. A későbbiek során természetesen bármikor csatlakozni lehet a honlaphoz.

B/ Ez év tavaszán terveztük, hogy néhány hónapon belül elkészítjük a Polányi Mihály CD-ROM-ot, az OMIKK- kal együttműködve. (Az OMIKK-nak e téren jelentős tapasztalatai vannak, és ami számunkra nem lett volna elhanyagolható szempont, a költségek egy részét is magára vállalta volna.) Ismeretes, hogy időközben az OMIKK-ot felszámolták, illetve beolvastották a BME Központi könyvtárába, anyagi forrásait befagyaszották. A jelenlegi helyzetben rájuk már nem számíthatunk.

A Társaság vezetősége úgy döntött, hogy a felmerült nehézségek ellenére – ha némi késéssel is – elkészítjük a Polányi CD-ROM-ot a magunk erejéből. A munkákat Füstöss László fizikus, a BME docense irányítja, a technikai kivitelezésre Philip János, a BME fotográfusa vállalkozott.

Továbbra is számítunk azoknak a kollégáknak a munkájára, akik korábban már felajánlották, hogy szívesen működnek közre a CD-ROM elkészítésében.

C/ Műhelyviták

Októbertől folytatjuk a korábban már jól bevált műhelyvitákat. Október közepétől egy hónapon át a BME Filozófia és Tudománytörténet Tanszék vendégprofesszora Tóth Imre, a jelenleg Párizsban élő matematika- és tudománytörténész. A most kezdődő szemeszternek ő az első előadója.

Novemberben vagy decemberben szeretnénk megemlékezni a Nobel-díj alapításának 100. évfordulójáról. A MTA 2001. szeptember 20-án a Nobel-díj alapításának 100 évfordulója alkalmából rendezett emlékülés néhány érdeklődésre számottartó előadását kívánjuk megismételni. Felkért előadónk: Beck Mihály akadémikus, Palló Gábor, a MTA doktora (ők ketten a PMSZFT tagjai), valamint Hargittai István akadémikus.

2002 februárban vagy márciusban – egy tudományos ülészak keretében – rendezünk műhelyvitát, amelyet Wigner Jenő Nobel-díjas fizikus emlékének szentelünk. A tudományos világ 2002-ben ünnepli Wigner Jenő születésének 100. évfordulóját. Ismeretes, hogy Polányi Mihály meghatározó szerepet játszott Wigner tudományos pályafutásában, ő volt Wigner Jenő tudományos vezetője. A tudományos ülészakon bemutatjuk kettőjük viszonyát jórészt levelezésük tükrében.

2002 januárjában elkészítjük a tudományos ülészak programját s megkezdjük a szervezőmunkát. Az előadók felkérésére még ebben az évben sor kerül.

A Polanyiana elérhető Internet:

www.kfki.hu/chemonet/polanyi

vagy

www.chemonet.hu/polanyi

A régebbi számok az archívumban találhatóak:

www.kfki.hu/chemonet/polanyi/archive.html

vagy

www.chemonet.hu/polanyi/archive.html

Budapest, 2001. október 1.

Gábor Éva

Tradition & Discovery

The Polanyi Society Periodical

Volume XXVII	Number 2	2000–2001
Preface		2
Polanyi's Post-Critical Thought and the Rebirth of Meaning		3
Call for Papers—June 8-10, 2001 Conference		
Conference Registration Form		4
Tentative Conference Schedule		5
News and Notes		6
November 2001 Polanyi Society Meeting in Denver		7
Information on Electronic Discussion Group		7
"A Free Society: The Polanyian Defence"		8
C.P. Goodman		
Information on WWW Polanyi Resources		25
"Michael Polanyi and the Christian Faith—A Personal Report"		26
Thomas F. Torrance		
Submissions for Publication		32
Notes on Contributors		33
"Polanyi's 'Ontological Equation': A Response to Recent Discussions of Polanyi's 'Realism'" ...34		
Percy Hammond		
"Christian Faith In A Pluralist Society"		39
Richard Gelwick		
Polanyi Society Membership Information		46
Membership Renewal/Fund Drive Mailer		47